

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde tarım işçilerinin aşırı sıcaklarda, uzun süre doğrudan güneş altında ve tarım ilaçlarına maruz kalarak çalışmaları; iş sağlığı ve güvenliği, meslek hastalıkları ve sosyal güvenceye erişim bakımından ciddi riskler doğurmaktadır. Özellikle mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları ile kendi hesabına üretim yapan çiftçilerin sosyal güvenlik ve sağlık hizmetlerine erişiminde karşılaştıkları sorunların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 49'uncu, 56'ncı ve 60'uncü maddeleri ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu çerçevesinde, çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması ve sosyal güvenlik haklarına erişimlerinin sağlanması kamu makamlarının sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa ve Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarım çalışanlarının aşırı sıcak, uzun süre güneş altında çalışma ve tarım ilaçlarına maruz kalma risklerine ilişkin Bakanlığınızca hangi inceleme ve risk değerlendirmeleri yapılmıştır? İncelemelerin tarihleri, kapsamı ve tespit edilen eksiklikler nelerdir?
2. Aynı dönemde Şanlıurfa ve Suruç'taki tarımsal işyerlerinde kaç iş sağlığı ve güvenliği teftişi gerçekleştirilmiştir? Kaç işyerinde mevzuata aykırılık tespit edilmiş, hangi idari yaptırımlar uygulanmış ve eksikliklerin kaçığı giderilmiştir? Denetim yapılmayan tarımsal işyerlerinin denetim kapsamına alınmasına yönelik hangi planlama yapılmıştır?
3. Tarım işçilerinin aşırı sıcaklarda çalıştırılmasının önlenmesi veya sınırlandırılması, yeterli içme suyu, gölgelik, dinlenme arası, uygun çalışma saatleri ve kişisel koruyucu donanım sağlanması bakımından işverenlerin uyması gereken bağlayıcı yükümlülükler nelerdir? Suruç'ta bu yükümlülüklerin ihlal edildiği kaç işyeri tespit edilmiş ve hangi işlemler uygulanmıştır?
4. Şanlıurfa ve Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarım sektöründen SGK'ye bildirilen iş kazası ve meslek hastalığı sayısı kaçtır? Bunların kaçında ölüm, geçici veya sürekli iş göremezlik meydana gelmiştir? Aşırı sıcak nedeniyle sağlık sorunu ve tarım ilacı maruziyetiyle bağlantılı olaylar ayrı izlenmekte midir? SGK kayıtları ile Sağlık Bakanlığı kayıtları arasında karşılaştırma yapılmış mıdır; yapılmışsa hangi farklılıklar tespit edilmiştir?

5. Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunan ve 6331 sayılı Kanun'un kapsamı dışında kalan çiftçilerin aşırı sıcak, tarım ilacı maruziyeti ve diğer mesleki risklerden korunması amacıyla hangi kurumlar arası çalışmalar yürütülmektedir? Suruç'ta bu çalışmalardan kaç çiftçi yararlanmış, hangi koruyucu sağlık ve eğitim hizmetleri sağlanmıştır?
6. Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarımsal faaliyet nedeniyle 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olanlardan prim borcu bulunan kişi sayısı ve toplam borç tutarı yıllar itibarıyla nedir? Prim borcu nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlara ilişkin kaç başvuru yapılmıştır? 10812 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında 31 Aralık 2026'ya kadar tanınan kamu sağlık hizmetlerinden yararlanma imkânının uygulanmasında kaç sorun bildirilmiş ve bunların kaçını giderilmiştir?
7. Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarımda sürekli çalışanların 4/1-a, kendi hesabına çalışan çiftçilerin 4/1-b ve süresiz tarım işçilerinin 5510 sayılı Kanun'un ek 5'inci maddesi kapsamında sigortalılığını artırmak amacıyla hangi çalışmalar yürütülmüştür? Bu kapsamda kaç kişi yeni sigortalı olmuş, kaç başvuru reddedilmiş ve ret gerekçeleri nelerdir?
8. Mevsimlik tarım işçilerine ilişkin 2024/5 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında Suruç bağlantılı mevsimlik tarım işçileri için hangi çalışmalar yürütülmüştür? e-METİP kayıtları, çalışma ve sosyal güvenlik hizmetleri ile kayıt dışı istihdamla mücadele bakımından kaç kişiye ulaşılmıştır? Bu çalışmalara 2024-2026 döneminde ne kadar kaynak ayrılmış, ne kadarı harcanmış ve hangi somut sonuçlar elde edilmiştir? Suruç'a özgü ilave bir denetim veya sosyal güvenlik programı bulunmakta mıdır?